

Son peygamber neden en mükemmel?

وَالَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنْزِلَ مِنْ قَبْلِكَ؟

Yine onlar, hem sana indirilene hem de senden önce indirilenlere iman ederler.

Bakara Sûresi: 4

“مِنْ قَبْلِكَ” (Senden önce) Yani nübüvvet bir anda başlamış değil; aksine, insanlığı adım adım hazırlayan uzun bir terbiyenin neticesidir. “Senden önce” denilerek, bu silsilenin varlığına işaret edilir ve dolaylı olarak şu hakikat ders verilir:

“مِنْ قَبْلِكَ” kelimesi, sadece geçmiş haber vermez; aynı zamanda son peygamberin, önceki bütün peygamberlerin bir neticesi ve zirvesi olduğunu da ima eder ve Efendimiz’in (asm) ekmel-i enbiya olduğunu gösterir:

Üstad Bediüzzaman Hazretleri İşaratül İcaz’da bu konuyu öyle zikreder.

Sultanlar daima halkın, cemaatin, ordunun sonunda çıkarlar.

Nasıl ki sultanlar en sonda ortaya çıkar ve en mükemmel nizamı temsil eder, peygamberlik silsilesi de bir hazırlık süreci olup zirvesini son peygamberde bulur.

Bir saray inşa edildiğinde, sultan en sona gelir. Çünkü orası onun gelmesine layık bir hale getirilmeli, tebaası eğitilmeli ve düzen kurulmalıdır. Peygamberler silsilesi, insanlığı “ilahi hitaba” hazırlayan birer öncü birliktir. Muhammed (asm), “Ekmel”dir çünkü o gelmeden önce insanlık o “en mükemmel” mesajı alabilecek kıvama getirilmiştir. O, inşa edilen sarayın son ve en görkemli süsüdür.

Nev-i beşerde tekemmül vardır. Bu tekemmül kanunu, ikinci mürebbinin ve ikinci mükemmilin evvelki mürebbilerden daha ekmel olmasını iktiza eder.

Eğitim biliminde en temel kural, öğretmenin (mürebbinin) seviyesinin, öğrencinin (muhatabın) seviyesine uygun ve onu bir üst aşamaya taşıyacak kapasitede olmasıdır.

İlkokulda çocuk sayıları öğrenir, toplama-çıkarma yapar; ortaokulda çarpma, bölme ve basit denklemler gelir; lisede fonksiyonlar ve daha derin matematik; üniversitede ise türev, integral ve ileri analiz işlenir. Şimdi üniversite seviyesindeki bir dersi ilkokul seviyesine indirsen eksik kalır; ilkokul bilgisini üniversiteye taşısan yetersiz olur.

İşte **مِنْ قَبْلِكَ (senden önce)** ifadesi de bunu anlatır: Peygamberlik bir anda değil, tedricî bir eğitim süreciyle gelmiştir. Önceki peygamberler insanlığı hazırlamış, temel dersleri vermiştir; en son gelen Muhammed (asm) ise bu sürecin en ileri, en kapsamlı ve en mükemmel dersini getirmiştir. Çünkü artık muhatap olgunlaşmış, ders de kemale ermiştir.

İlk İnsanlar (İlkokul Dönemi): İnsanlık tarihinin başlangıcında idrak, kavrayış ve toplumsal yapı daha basit ve daha yereldir. Bu dönemdeki mürebbi, temel ahlaki kuralları ve dinin esaslarını “alfabe” seviyesinde öğretir.

İlerleyen Zaman (Lise/Üniversite Dönemi): İnsanlık geliştikçe, ilim, sanat, felsefe ve toplumsal ilişkiler karmaşıklaşır. Basit kurallar artık toplumsal ihtiyaçları karşılamaya yetmez. İnsanlık artık “evrensel” bir nizamı anlayacak, uygulayacak ve muhafaza edecek kapasiteye ulaşmıştır.

Sonuç: İşte tam bu noktada, **en kapsamlı ve en mükemmel (ekmel) mürebbiye ihtiyaç vardır.** Çünkü o, artık sadece bir kavme veya döneme değil, tüm zamanlara ve insanlığın “ergenlik” dönemine hitap etmektedir.

Eğer en mükemmel mürebbi en başta gelseydi, insanlığın henüz gelişmemiş idraki o yüksek hakikati kavrayamazdı. Bu, ilkokul öğrencisine üniversite düzeyinde ders vermeye benzer; sonuç “anlaşılamama” ve “israf” olurdu.

Ale'l-ekser, halefin mahareti, selefinden daha ziyadedir.

Sanatın ve ilmin doğasında “birikim” vardır. Her gelen sanatçı, kendinden öncekilerin estetik tecrübesini devralır ve onu bir üst seviyeye taşır.

İşte bu üç kaideden, Hazret-i Muhammed’in (asm) ekmel-i enbiya olduğu tezahür eder. Peygamberlik zincirinde de her peygamber, kendinden önceki peygamberin açtığı yoldan gider, ancak kendi döneminin ihtiyaçlarını ekler.

Son halka, önceki tüm halkaların toplamı, yani bir “öz” hükmündedir. Bu yüzden Hatemü'l-Enbiya (Peygamberlerin Sonuncusu) sıfatı, aynı zamanda Camiü'l-Kemalat (Kemallerin

Toplandığı Zat) manasına gelir.

İşte bu üç esas birleştğinde, Peygamber Efendimiz'in (asm) nübüvvetin en yüksek mertebesini temsil ettiği açıkça tezahür eder.